

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการ เรียนการสอน เป็นกุญแจดอกแรกที่จะนำไปสู่ ผลสำเร็จทางการศึกษาในการสร้างคนให้มีคุณภาพ เพราะการศึกษาที่จัดขึ้นจะได้ประโยชน์ มากน้อยเพียงใดย่อมต้องอาศัยหลักสูตร เป็นสำคัญ หลักสูตร เป็น เครื่องชี้ว่าความมุ่งหมาย ในการให้การศึกษาเป็นเช่นไร เนื้อหามีมากน้อยเพียงไร อัตราเวลาเรียนเหมาะสมหรือไม่ จะใช้กระบวนการ เรียนการสอนอย่างไร จะวัดและประเมินผลอย่างไร ถ้าการจัด หลักสูตรผิดพลาดหรือล้มเหลว เสียแต่แรกแล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะทำให้การศึกษานั้น ประสบผลสำเร็จ หลักสูตรกับการ เรียนการสอนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก อาจถือได้ว่า หลักสูตร เป็น เครื่องประกันคุณภาพของการ เรียนการสอน^๑ และกำหนดทิศทางของการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ครูจึงต้องศึกษาหลักสูตรและนำหลักสูตร ไปใช้ ใหญ่วิธี

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร การ เรียนการสอน และการวัดผลการศึกษา

ครูไม่เพียงแต่ทำหน้าที่สอนนักเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ครูยังต้องทำกิจกรรม เกี่ยวข้องกัน ๓ ประการ ดังนี้

^๑พัฒนา จิตติเสรี, "ปัญหาการจัดการ เรียนการสอนภาษาไทยหลักสูตรปริญญาตรี ของสภาฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑๕.

๑. ครูต้องตั้งจุดประสงค์ในแต่ละเรื่อง และตระหนักว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างไร หรือต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใดขึ้นแก่ไหน อย่างไร ซึ่งเรียกจุดประสงค์ที่จัดเจนนี้ว่า "จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม"

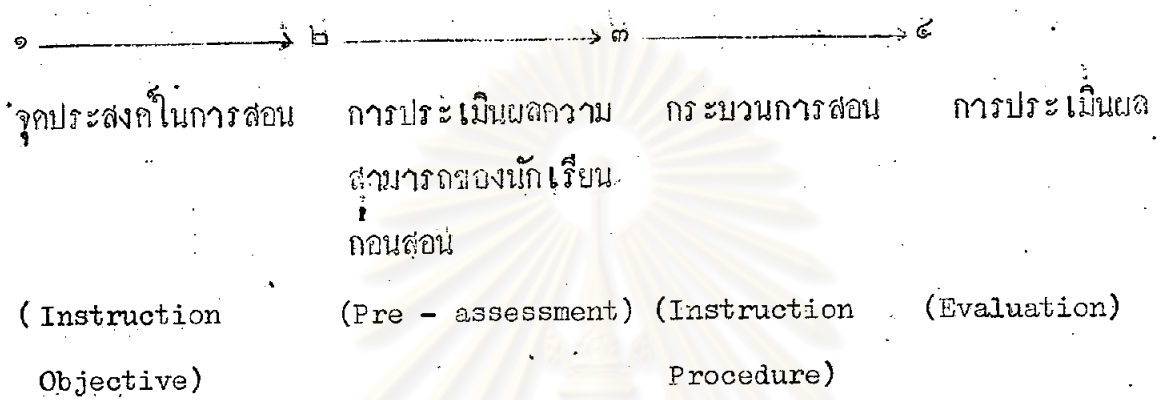
๒. ครูต้องหาวิธีสอนและกลวิธีต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์ที่เขาตั้งไว้ ครูต้องคำนึงว่าในการที่จะเรียนรู้และบรรลุจุดประสงค์ใดนั้น ผู้เรียนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ไม่เท่ากัน วิธีหนึ่งอาจจะเหมาะสมกับผู้เรียนคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง แต่อาจไม่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มอื่น ฉะนั้น ครูต้องจัดวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

๓. ครูต้องสามารถวัดได้ว่านักเรียนเกิดการ เรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การวัดผลหรือตรวจสอบผลงานที่กระทำไปแล้วนั้นว่าเป็นเรื่องสำคัญ ของกระบวนการทำงานแบบวิทยาศาสตร์ ผู้ที่จะทำการวัดผลการ เรียนการสอนได้ก็และตรงจุดประสงค์ จำต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวัดผลที่พอสมควร

ในการสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนควรกำหนดแบบหรือโครงร่างของการสอน เพื่อให้เห็นขั้นสำคัญ ๆ ในการเตรียมการสอน และกำเนิการสอน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผล และปรับปรุงแนวการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น โครงร่างแห่งการสอนนี้ใช้ได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และไม่ว่าการสอนในสาขาวิชาใดก็ตาม โครงร่างแห่งการสอนไม่กำหนดว่าควรสอนอะไร และแบบใด ครูผู้สอนต้องพิจารณาเองว่าควรสอนเรื่องอะไร สอนไปทำไม ใช้วิธีสอนแบบใด และครูจะทราบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ตามที่ครูคาดหมาย หรือมุ่งหวังไว้หรือไม่ ทั้งแผนภูมิ ต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, คู่มือประเมินผล (กรุงเทพมหานคร :
 จงเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๑๖ - ๑๘.

แผนภูมิแสดงโครงสร้างแห่งการสอนทั่วไป

อธิบายแผนภูมิต่างกันได้อันนี้

๑. จุดประสงค์ในการสอน ครูผู้สอนต้องกำหนดและเลือกจุดมุ่งหมายก่อนที่จะสอน โดยการวิเคราะห์ให้กระจ่างว่าผลที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียนนั้นมีอะไรบ้าง ควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) ให้เป็นภาษาที่ชัดเจนว่าจะให้แสดงออกให้เห็นโดยวิธีใด

๒. การประเมินผลความสามารถของนักเรียนก่อนสอน ครูผู้สอนต้องรู้พื้นฐานความสามารถเดิมของนักเรียนก่อน เพื่อจะได้ให้ความรู้ใหม่ผสมผสานกับความรู้เดิมได้

๓. กระบวนการสอน ครูผู้สอนจะต้องกำหนดหรือออกแบบการสอนกิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สิ่งที่ครูควรคำนึงในการสอนคือ ความต้องการของผู้เรียน การจูงใจ ทักษะ การจัดลำดับก่อนหลังให้สัมพันธ์กัน การแจ้งผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอ (feed back) รวมทั้งประสิทธิผลของการสอนแบบต่าง ๆ ที่จะเลือกใช้ให้บังเกิดผลดีที่สุดแก่ผู้เรียน

๔. การประเมินผล ครูผู้สอนต้องทำการประเมินผลประสิทธิภาพในการสอนของตน โดยถือเอานักเรียนส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขจุดมุ่งหมายในการเรียน

และปรับปรุงแนวการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น^๑

เวลดาธ เอส เอลสบรี (Wellard S. Elsbree) ใ้แนวทางในการประเมินผลพอสรุปได้ว่า

๑. การประเมินผลควรทำหลังจากวัดความเข้าใจของ เด็ก โดยครู เป็นผู้สังเกต แล้วตีค่าเป็นคะแนน หรือใช้แบบสอบถามวัดผลวิธีทางการ เรียนของนักเรียน ผลที่ได้จากการประเมิน บอกให้เรารู้ถึงการสอน การบริหาร การนิเทศ การใช้สื่อการเรียนการสอนและหลักสูตร

๒. ผู้บริหารต้องให้ความร่วมมือในการประเมินผล จึงจะช่วยให้เกิดการพัฒนากำหนดการเรียนการสอน

๓. การประเมินผลควรตั้งอยู่บนเกณฑ์มาตรฐานที่คงที่

๔. การประเมินผลควรมีการวินิจฉัย ในบางครั้งการตัดสินต้องหยุดอยู่ที่ขั้นวินิจฉัยนี้ แล้วผู้ประเมินต้องกลับไปดูจุดหลักฐานหาเหตุผล และพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง การวินิจฉัยช่วยให้ผู้ประเมินทราบความจริง และตัดสินได้ถูกต้อง

๕. การประเมินผลควรกระทำต่อเนื่องกันตลอดเวลา

๖. การประเมินผลจำเป็นต้องกระทำอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ^๒

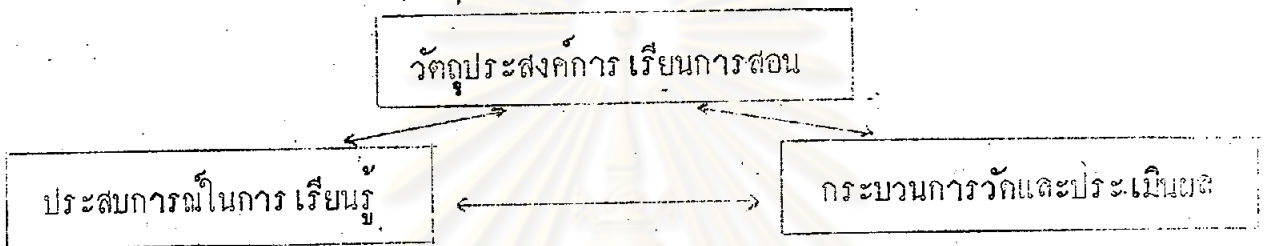
^๑บันทึก พงศาวดาร, การประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : ไทวันวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒), หน้า ๑๒๘ - ๑๓๐.

^๒Wellard S. Elsbree, and Others, Elementary School

Administration and Supervision (New York : Van Nostrand Rienhold

Company , 1967), pp. 257 - 258.

จูเลียน ซี สแตนเลย์ และ เกนเนต ดี ฮอพกินส์ (Julian C. Stanley, Kenneth D. Hopkins) ได้แสดงแผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ การเรียนการสอน ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ หรือกิจกรรมการเรียนการสอน และ กระบวนการวัดผลประเมินผล ดังนี้

วัตถุประสงค์การเรียนการสอนจะเป็นตัวกำหนดกระบวนการสอน (การจัดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้แก่วิद्यार्थิน) และการวัดผลประเมินผล ขณะเดียวกันการวัดผลประเมินผลและประสิทธิภาพทางการศึกษา จะช่วยให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์มักกำหนดออกมาในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่คาดหวังให้นักเรียนแสดงออกหลังจากที่ครูได้จัดประสิทธิภาพ การเรียนรู้ให้แล้ว หากนักเรียนสามารถแสดงออกได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ ก็แสดงว่านักเรียนบรรลุผลการเรียน แต่เนื่องจากพฤติกรรมบางอย่างไม่สามารถเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ เช่น ความสนใจ ความซาบซึ้ง ครูก็สามารถวัดได้โดยการสังเกต สัมภาษณ์ หรือแบบสำรวจรายการ

Julian C. Stanley and Kenneth D. Hopkins, Education Psychological Measurement and Evaluation (New Jersey : Printice Hall, 1972), pp. 5 - 6.

ความหมายของการวัดผล ประเมินผล

สุภาพ วาดเขียน และ อรพินทร์ โภชนกา กล่าวว่าการวัดผลเป็นกระบวนการที่กำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายที่สอบวัด และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลการศึกษาเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพเพื่อวินิจฉัยคุณค่า หรือตัดสินคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ถูกวัด

จุดมุ่งหมายของการวัดผล

วณิช บรรจง กล่าวถึงการวัดผลว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดตำแหน่ง (Placement) เพื่อเปรียบเทียบ (Assessment) เพื่อวินิจฉัย (Diagnose) เพื่อพยากรณ์ (Prediction) และประการสุดท้ายเพื่อประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเป็นการวัดเพื่อนำผลที่ได้ไปประเมินคุณค่า พิจารณาวินิจฉัยว่านักเรียนเก่ง-อ่อน สมควรผ่าน-ไม่ผ่าน หรือมีพัฒนาการในการเรียนขั้นสุดท้ายอย่างไร เพื่อจะค้นหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ประเภทของการประเมินผล

เบนจามิน เอส บลูม เจ โทมัส เอสทิง และ ยอร์จ เอฟ เมคัส (Benjamin S. Bloom, J. Thomas Hastings and George F. Madaus)

๑ สุภาพ วาดเขียน และ อรพินทร์ โภชนกา, การประเมินผลการเรียนการสอน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘), หน้า ๓.

๒ วณิช บรรจง, วิชาการศึกษาดัดการสอน พิมพ์ครั้งที่ ๔ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรุงเทพฯ, ๒๕๑๘), หน้า ๒๐๘ - ๒๑๐.

ได้กล่าวถึงการประเมินผลที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

๑. การประเมินความก้าวหน้าทางการเรียน (Formative Evaluation)
เป็นการประเมินผลย่อยที่กระทำอยู่เสมอในระหว่างการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมาย
เพื่อดูความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน และทำให้ทราบว่านักเรียนมีข้อบกพร่อง
ทางการเรียนอย่างไร เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๒. การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation)
เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะวัดความสามารถของนักเรียน
จากการเรียนทั้งหมดเพื่อตัดสินในขั้นสุดท้าย ว่าผู้เรียนนั้นประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย
ที่วางไว้หรือไม่

ประโยชน์ของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการศึกษา มีประโยชน์ต่อครู นักเรียน การบริหาร และ
การวิจัย ดังนี้

ประโยชน์ต่อครู

๑. ช่วยให้ครูทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้นของนักเรียนก่อนเข้าเรียน
เพื่อครูจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยคำนึงถึงความ
แตกต่างระหว่างบุคคล

Benjamin S. Bloom, J. Thomas Hasting and George F.

Madaus, Handbook on Formative and Summative Evaluation of
Student Learning (New York : Mc Grow - Hill Book Co, 1971),

๒. ช่วยให้ครูสามารถกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินการผ่านวัตถุประสงค์ประสงค์ในการเรียนให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน

๓. ช่วยให้ครูทราบว่าการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ประสงค์มากน้อยเพียงใด

๔. ช่วยให้ครูทราบปัญหาทางการเรียนของนักเรียน เพื่อจะได้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน หรือหาวิธีการอื่นใดขจัดปัญหาทางการเรียนของนักเรียนต่อไป

๕. เพื่อเป็นข้อมูลแก่ครูในการแนะแนวการเรียน การทำงาน การแก้ปัญหาส่วนตัวและแนะแนวอาชีพให้แก่แก่นักเรียน

ประโยชน์ต่อนักเรียน

๑. ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน

๒. ให้ข้อมูลย้อนกลับ (feed back) แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนทราบว่าตนเก่ง - อ่อน ในวิชาใดหรือเนื้อหาส่วนใดและมีพัฒนาการอยู่ในขั้นใด^๒

ประโยชน์ต่อการบริหาร

การตัดสินใจในการบริหารทางการศึกษาในทุกระดับ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดและประเมินผลเสมอ เช่น การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ การจัดแบ่งประเภท การรับสมัครนักเรียนเข้าเรียน การปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานในโรงเรียน

^๑ สุชา จันทร์เดม, "การประเมินผลการเรียน" นิตยสาร ๑๐ (๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๑), หน้า ๒๔.

^๒ William A. Mehrens and Irvin J. Lehmann, Measurement and Evaluation in Educational Psychology (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1973), pp. 10.

ประโยชน์ต่อการศึกษา

ผลจากการวัดผลการศึกษา จะเป็นข้อมูลช่วยในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การแนะแนวและการบริหาร

หลักเกณฑ์การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อเลื่อนชั้นมีเกณฑ์ ดังนี้

- ๑. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด
- ๒. ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์-ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนจุดประสงค์ทั้งหมด

ข้อยกเว้น

๑. ถ้านักเรียนมีเวลาเรียนไม่ครบร้อยละ ๘๐ แต่ผ่านจุดประสงค์ตามเกณฑ์ อาจได้รับการพิจารณาให้เลื่อนชั้นได้ ถ้าโรงเรียนพิจารณาเห็นว่านักเรียนมีเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัย เช่น ได้รับความอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยเป็นเวลานาน

๒. ถ้านักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่มีเวลาเรียนครบตามเกณฑ์ ซึ่งในบางกลุ่มประสบการณ์นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์เพียงเล็กน้อย แต่ครูสามารถสอนซ่อมเสริมในชั้นต่อไปได้ โรงเรียนอาจพิจารณาให้เลื่อนชั้นได้ แต่ถ้าครูประจำชั้นจัดไปไม่ สามารถสอนซ่อมเสริมได้ ก็อาจพิจารณาให้ซ้ำชั้น

อนันต์ ศรีโสภณ, การวัดและประเมินผลการศึกษา, หน้า ๘.

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๗๖ - ๘๕.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ ได้ทำการสำรวจ "สภาพการเรียนการสอน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๒ ตามโครงการติดตาม
และประเมินผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑" ได้ผลการวิจัยดังนี้

ด้านการสอน ส่วนใหญ่ทุกคุณวิชา ครูยังต้องใช้วิธีสอนที่ไม่แตกต่างจากวิธีเดิม
มากนัก คือ นิยมใช้วิธีการอธิบายประกอบการถาม - ตอบ ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวความ
หวังของการใช้หลักสูตรนี้

การทำกิจกรรมและการ เน้นกระบวนการกลุ่ม พบว่าครูให้นักเรียนทำกิจกรรม
ควบคู่ไปกับการสอนของครู แต่ส่วนใหญ่ยัง เน้นหนักในลักษณะการทำงานเป็นรายบุคคล
ส่วนกระบวนการทำงานกลุ่มครูยังนำมาใช้น้อย

การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน ครูได้ใช้ประกอบการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์
แต่ส่วนใหญ่ครูจะเป็นผู้ใช้เสียเอง นักเรียนยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการใช้มากนัก ทั้งนี้
เพราะจำนวนอุปกรณ์มีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

การพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่านักเรียนรู้จักรับผิดชอบ
ในการทำงานด้วยความตั้งใจ และมีวินัยในตนเอง กล่าวคือ เมื่อครูมอบหมายงานให้
นักเรียนทำ เด็กก็จะทำด้วยความสงบ ระเบียบเวลาครูจะไม่อยู่ในห้องเรียน

วรรณ ทอนน้อย วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์" พบว่านักเรียนมีปัญหา ๒ ด้าน เรียงจาก
มากไปหาน้อย ดังนี้คือ การได้รับข้อมูลรับจากบุคคลอื่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการ
เรียนและความสามารถทางสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพ และด้านครอบครัว

กรมวิชาการ, กองวิจัยการศึกษา, "การสำรวจสภาพการเรียนการสอนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๒ ตามโครงการติดตามผลและประ-
เมินผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑" ๒๕๒๒.

พล. พ. (ว. ๐๓) นศ. ๑๕ (ว. ๐๓)

เมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาด้านสังคม ด้านความต้องการและการใฝ่ใฝ่การยอมรับจากบุคคลอื่น ด้านการเรียนและความสามารถทางสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพและด้านครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เปรียบเทียบปัญหาของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีปัญหาแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เกื้อกูล ทาสี และคณะ "ไคศึกษา" ลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน" ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในทุกระดับชั้นจำนวน ๕๐ คน ปรากฏมากที่สุดในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหารองลงมาคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ซึ่งมีอายุระหว่าง ๖ - ๘ ปี เริ่มเข้าสู่โรงเรียน การปรับตัวเข้าสู่ระบบสังคมใหม่ ทั้งเพื่อน ครู และระบบการเรียนการสอน

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของกลุ่มตัวอย่างที่พบในโรงเรียน โดยเฉพาะในระหว่างเวลาเรียน เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและซ้ำซาก คือ พฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียน มีผลกระทบต่องานสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน ๓๒ ราย พฤติกรรมที่พบได้แก่ นักเรียนเรียนไม่ทันกลุ่มเพื่อน เข้าใจบทเรียนช้า มีสมาธิในการเรียนสั้น มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย โดยเฉพาะกลุ่มทักษะ คือ วิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทย มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนไม่คล่อง มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียนน้อย ส่งการบ้านไม่ตรงเวลา มีอุปสรรคการเรียนไม่ครบ เหม่อลอย ขาดความมั่นใจในตนเอง มักไม่ค่อยหรือซักถามครู เจอช้า ไม่กระตือรือร้น ทำงานช้า ขาดเรียนหรือมาโรงเรียนสายบ่อย

วรณิศา ทองนุ้ย, "การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาแนะแนว และจิตวิทยา, ๒๕๒๒ - ๒๕๒๓).

พบพฤติกรรมเหล่านี้มากในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสาเหตุ ๔ ประการคือ สภาพครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู เขารับปัญหาที่ว่าเกณฑ์เฉลี่ย โรคทางกายและการเลือกแผนการเรียนไม่เหมาะสมกับความถนัด^๑

วิไล โบริ์เสวีวงศ์^๒ และ ศิริวรรณ กีไพบุญช์^๓ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑" ได้ผลสอดคล้องกันดังนี้

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สอนด้วยความจำใจ มีประสบการณ์น้อย แม้จะผ่าน การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรแต่ก็ยังไม่เข้าใจดีพอ ขาดความมั่นใจในการนำหลักสูตรไปใช้ ขาดความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับทักษะการสอน การจัดทำและการใช้สื่อการสอน และยังมีขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีปัญหาปานกลางในเรื่องความสามารถในการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มประสบการณ์

^๑ เกื้อกูด ทาสีทธิ และคณะ, "ลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน" (ผลการวิจัยของหน่วยแนะแนว โรงเรียนสาริตถมหาวิทยาดัย เกษตรศาสตร์ ณะศึกษา-ศาสตร์ มหาวิทยาดัย เกษตรศาสตร์, ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓).

^๒ วิไล โบริ์เสวีวงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตการศึกษา ๒" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑๐๕ - ๑๐๖.

^๓ ศิริวรรณ กีไพบุญช์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตการศึกษา ๒" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑๗๕ - ๑๗๘.

การจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ให้เหมาะกับผู้เรียนและสภาพของชั้นเรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ความสามารถในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักเหตุผล รู้จักตัดสินใจ ความสามารถทางการสอนและฝึกปฏิบัติของครูในเรื่องงานบ้าน ความพร้อมทางด้านคณิตศาสตร์และภาษาไทยของผู้เรียน การขาดเรียนของนักเรียน การจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็ก การนำกิจกรรมการสอนในเรื่องการแบ่งกลุ่มทำงาน การอภิปราย การค้นคว้าและรายงาน การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การแก้ปัญหา การสนทนา การเล่าเรื่อง การร้องเพลง การเล่นเกมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนไปไว้ในชั้นเรียน

ปัญหาการวัดและประเมินผล โรงเรียนชาตกลอนวัศุ คุรุภัณฑ์ ในการจัดทำเครื่องมือในการวัดผล ชำกการ เอาใจใส่จดจ้องหนักในการทำขอต่อมมมากรฐานที่วัดผล การเรียนของเด็ก ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีปัญหาค้นการวัดผลมาก ได้รับเอกสารการวัดผลล่าช้า ไม่เข้าใจหลักและวิธีการวัดผลหลักสูตรใหม่ดีพอ โดยเฉพาะการใช้สมุดประจำชั้น (ป.๑๒) และสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (ป.๑๑) ไม่มั่นใจในการตัดสินให้ผู้เรียนผ่านพฤติกรรมต่าง ๆ ชำกความร่วมมือจากผู้ปกครองในการติดตามผลการปฏิบัติตนของนักเรียน จึงใช้การสังเกตและการเคาเป็นส่วนใหญ่ ความหวังที่จะให้ครูวัดผลตามวิธีการที่เสนอแนะไว้จะเป็นไปได้น้อย

หน่วยศึกษานิเทศจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ศึกษา "ความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีต่อการใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑" สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ครูส่วนมากเข้าใจหลักสูตรพอควร เห็นพ้องด้วยกับหลักสูตร เห็นว่าวิชางานประดิษฐ์และงานช่าง ภาษาไทยและคณิต- นาฏศิลป์ ยากเกินความสามารถของนักเรียน ครูไม่สามารถปฏิบัติตามได้ เรื่องเวลาเรียนครูเห็นว่ากลุ่มวิชาทักษะมีเวลาน้อยเกินไปไม่สามารถสอนได้ทัน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สมักรใจสอนซ้ำในปีการศึกษา ๒๕๒๒

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการสอนตามหลักสูตรใหม่ ครูส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักสูตรในเรื่องทำให้เด็กคิดเป็นและคิดได้ ครูอธิบายน้อย จัดกิจกรรมแผนการประเมินผลตามสมุทประจําชั้น คู่มือครูและแผนการสอนเป็นเครื่องมือครูมากกว่าแบบเรียน การสอนภาษาไทยตามหลักสูตรใหม่ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเท่า ๆ กันกับการที่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สามารถเรียนแบบค้นคว้าได้ การสอนให้อ่านออกเสียงเป็นก่อน จึงจะสอนกลุ่มบูรณาการและกลุ่มอื่น ๆ การคัดลिनผลการเรียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แบบไม่มีการสอบปลายปี ทำให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีคุณภาพดี และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวนหนึ่งไม่แน่ใจว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เรียนแบบค้นคว้าได้ การคัดลिनผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ทำให้เด็กอ่อนทางวิชาการ

กรมวิชาจารย์ กองวิจัยการศึกษา "วิเคราะห์รายงานการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑" พบปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรดังนี้

๓.๑.๑ (หน้า ๑๐๖)

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับครูสอน ครูสอนส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีสอนแบบเดิมคือครูเป็นศูนย์กลางของการบรรยาย นักเรียนนั่งฟังและซักถามเป็นส่วนน้อย การสอนกลุ่มประสบการณ์ทั้งสี่มิได้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด กล่าวคือครูจะมุ่งสอนกลุ่มทักษะ ส่วนกลุ่มอื่นครูเห็นว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ครูเกือบจะไม่สอนเลย โรงเรียนที่ครูมุ่งสอนเนื้อหาวิชาจะสอนได้จบเร็วกว่าที่กำหนดไว้ในแผนการสอน อีกทั้งยังไม่ตัดแปลงกิจกรรมการเรียนให้เหมาะกับสภาพท้องถิ่น ชาคัดเลือกวิทยากรที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ครูบางส่วนไม่เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

* กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, "ความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑",

บางโรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น ขาดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างครูสอนภายใน
โรงเรียน และภายในกลุ่มโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งไม่เอาใจใส่ด้านวิชา
การ มุ่งแต่พัฒนาอาคารสถานที่ ขาดวิสัยในการจัดทำสื่อการสอน ไม่มีความเข้าใจในการ
ประเมินผลตามจุดประสงค์ในแบบ ป.๑๒ ไม่เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริม และ
ครูไม่ศรัทธาในตัวศิษยานุศิษย์

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับผู้เรียน เด็กขาดเรียน ขาดเป็นระยะเวลายาวนาน
และขาดเรียนเป็นประจำ ซึ่งมีสาเหตุมาจากความยากจน ต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ
ทำงานบ้าน ไม่มีอาหารรับประทาน ไม่มีเสื้อผ้าใส่ เด็กไม่ยอมมาโรงเรียนเอง ผู้ปกครอง
ไม่ส่งเสริมด้านการเรียน นักเรียนขาดอุปกรณ์จำเป็นในการเรียน เช่น หนังสือ แบบฝึกหัด
เสริมทักษะ ความพร้อมของนักเรียนไม่เท่ากัน เด็กมีปัญหาต่าง ๆ กัน เช่น ปัญหาเรื่อง
ภาษาถิ่น โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา การสอนภาษาไทยหรือวันสำคัญทางพุทธศาสนา
จะไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะมีนักเรียนส่วนใหญ่ (๘๐ %) นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษา
มาลายู และการสอนจริยธรรมอิสลามก็ไม่ได้ผล เพราะบางโรงเรียนไม่มีครูอิสลาม จาก
การประเมินผลย่อยพบว่า มีเด็กพวกหนึ่งเรียนอ่อนมาก มีความบกพร่องทางการเรียน
สมควรได้รับการซ่อมเสริม แต่ก็ไม่ได้รับความช่วยเหลือ นักเรียนยังไม่เปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมไปในทางที่ดี ก้าวแสดงออก

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูไม่ยึดแผนการสอนแค่มือหนึ่งคือ
เป็นหลัก ครูขาดทักษะเฉพาะในบางวิชา เช่น คณิตศาสตร์ นาฏศิลป์ พลศึกษา โรงเรียนส่วน
มากไม่ได้สอนข่าวและเหตุการณ์ประจำวันอย่างสม่ำเสมอ บางแห่งแทบไม่ได้สอนเลย
นักเรียนที่มีความสามารถมากที่สุดในชั้นเรียนเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่มีการ
กระจายให้นักเรียนปฏิบัติโดยทั่วถึง การจัดอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวหลัก
สูตรใหม่มีน้อย

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ครูยังไม่
เข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ครูบางส่วนมุ่งเน้นการวัดผลแบบขอเขียน

เพียงอย่างเดียว ไม่มีหลักฐานการวัดผลผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จากแบบประเมินผล (ป.๑๒) ครูยังไม่เข้าใจการใช้แบบประเมินผล การกรอกแบบประเมินผล และทุกโรงเรียนยังไม่ได้จัดทำสมุดบันทึกการผ่านจุดประสงค์ในคู่มือครู ครูไม่ได้ประเมินผลควบคู่กันไปกับการสอน ไม่มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลไม่ดำเนินไปตามข้อเสนอแนะและหลักการตามคู่มือ การวัดผลปลายภาคเรียน เป็นเฉพาะกลุ่มวิชาทักษะ ทำให้ครูสนใจกลุ่มวิชานี้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และพบว่าครูไม่ได้ทำเรื่องมีอรรถผล โดยเฉพาะในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ^๑

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ ได้ศึกษา "พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒" ได้ผลสรุปดังนี้

๑. วิธีสอนที่ครูใช้ พฤติกรรมที่พบมากที่สุด ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ มอบหมายงานให้นักเรียนทำ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและอธิบาย

๒. การมอบหมายกิจกรรม พฤติกรรมที่พบมากที่สุด ครูมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนทำ

๓. การเน้นกระบวนการกลุ่ม พฤติกรรมที่พบมากที่สุด นักเรียนทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล ไม่เน้นกระบวนการกลุ่ม

๔. การใช้อุปกรณ์ พฤติกรรมที่พบมากที่สุด ครูใช้ และไม่ใช้อุปกรณ์ สำหรับการใช้อุปกรณ์พฤติกรรมที่พบมากที่สุด ครูใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับเรื่องที่สอน

^๑กรมวิชาการ, กองวิจัยการศึกษา, วิจัยสนเทศ, "ผลวิเคราะห์รายงานการนิเทศและการติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑" ๒ : ๑๘ (พฤศจิกายน ๒๕๒๔), หน้า ๘ - ๑๓.

๕. การพัฒนานักเรียนให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมที่พบมากได้แก่นักเรียนมีความกล้าที่จะทำ หรือกล้าแสดงออก เมื่อมีหน้าที่หรือได้รับมอบหมาย และนักเรียนได้แก้ปัญหาด้วยตนเองโดยครูทำหน้าที่พี่เลี้ยง

๖. ความอบอุ่นร่มเย็นเป็นธรรมชาติของชีวิตในห้องเรียน พฤติกรรมที่พบมากได้แก่ ครูให้ความช่วยเหลือแนะนำเด็กอย่าง เป็นกันเองมากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนเดินไปมา เพื่อทำธุระระหว่างเพื่อนคุยกันตามความจำเป็นโดยไม่ต้องขออนุญาต และนักเรียนมีความกล้าที่จะทำหรือแสดงออกเมื่อมีหน้าที่หรือได้รับมอบหมาย

๗. ระเบียบในห้องเรียน พฤติกรรมที่พบมากได้แก่บรรยากาศในห้องเรียน สดุกและมีชีวิตชีวา และนักเรียนบางคนนั่งคุยหรือเล่นกัน บางคนทำงานของตนเอง บางคนนั่งฟังครูสอน

๘. การฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง พฤติกรรมที่พบมากคือ นักเรียนทำงานด้วยความตั้งใจ และเมื่อครูมอบงานให้ทำจะทำด้วยความเต็มใจและสงบ

๙. พฤติกรรมการสอนของครู ที่พบมากที่สุดคือ บรรยายและใช้อุปกรณช่วย รองลงมาคือบรรยายเพียงอย่างเดียว และจัดกิจกรรมสอดแทรกเกินร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป

๑๐. พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่พบมากที่สุดคือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย ให้ความคิดเห็นหรือตอบคำถาม รองลงมาคือนักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง เช่น ทดลอง ใช้อุปกรณ์ แสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น และนักเรียนได้รับนิโคชอบแก้ปัญหาเอง นักเรียนมีโอกาสทำงานเป็นกลุ่ม

๑๑. บรรยากาศในห้องเรียน พฤติกรรมที่พบมากที่สุดคือ ระดับความสนใจและตั้งใจในการเรียนของ เด็กส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี และบรรยากาศเป็นประชาธิปไตย ?

กรมวิชาการ, กองวิจัยการศึกษา, "การศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และปีที่ ๒", ๒๕๒๔.

ประเสริฐ อนุรเวท ทำการวิจัยเรื่อง "ประสิทธิภาพการสอนชาว - เหตุการณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑" ได้ผลการวิจัย ดังนี้

๑. ทักษะคิดและความพอใจในการสอนชาว - เหตุการณ์ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าไม่สำคัญจึงไม่สอน ใช้เวลาคาบการสอนชาว - เหตุการณ์ ไปสอนกลุ่มทักษะแทน

๒. ครูชั้นประถมปีที่ ๑ ส่วนใหญ่ไม่สมัครใจสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และไม่ได้สอนตามแผนการสอน กำหนดการสอน และตารางสอน ครูไม่เคยเปิดแผนการสอนและหลักสูตร เพื่อศึกษาขอบเขตในการสอน ทำให้ไม่เข้าใจแหล่งข่าวว่าควรมาจากที่ใด

๓. การแสดงออกของนักเรียนที่เรียนเก่ง จะกล้าแสดงออก โดยออกมาเล่าข่าว - เหตุการณ์บ่อยครั้ง ครูขาดการส่งเสริมนักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออก ข่าวที่นักเรียนเล่าส่วนใหญ่จะเขียนแบบและซ้ำกัน ครูขาดการเตรียมการสอนไม่ได้ศึกษากิจกรรมตามแผนการสอน ตั้งความหวังไวสูง เมื่อไม่ได้ดังหวังก็เกิดความท้อแท้ ปล่อยให้ นักเรียนเล่าข่าวเอง ครูไม่ได้ควบคุมกิจกรรม

๔. จากการประเมินประสิทธิภาพการสอนชาว - เหตุการณ์ ยังอยู่ในเกณฑ์ไม่ค่อยได้ผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เพราะนักเรียนขาดประสบการณ์ที่จะต้องฝึกด้านการพูด การฟัง การซักถาม และแสดงความคิดเห็น

ฉวีวรรณ กীরกิติกร ทำการวิจัยเรื่อง "ความพร้อมของเด็กไทยเกี่ยวกับการเรียนการงานและพื้นฐานอาชีพ" ผลการวิจัยมีดังนี้

อาชีพของผู้ปกครองมีผลต่อการเตรียมความพร้อมของเด็กเกี่ยวกับการงานและพื้นฐานอาชีพ อาชีพรับจ้าง เด็กจะช่วยงานบ้านร้อยละ ๓๐ เพราะผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลลูก อาชีพการเกษตร เด็กจะช่วยงานเกษตรที่บ้านร้อยละ ๔๗.๗๒ และ

ประเสริฐ อนุรเวท, "การศึกษาประสิทธิภาพการสอนชาว - เหตุการณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑" (งานวิจัยประเภทสถาบัน, ๒๕๒๒ - ๒๕๒๓).

แสดงความสามารถในคํานงงาน เกษตร ไร่ดีกว่าเด็กอื่น ๆ สำหรับความพร้อม ความสนใจ และความสามารถในคํานงงาน ประคิษฐ์และงานช่างนั้น อาชีพของผู้ปกครองแขนงต่าง ๆ เช่น รับราชการ รับจ้าง ค้าขาย ไม่มีผลแตกต่างกันมากนัก

ความพร้อมทางสายตาและการบังคับมือ เด็กส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงมีสายตาที่จำแนกสิ่ง เหมือนกัน และไม่เหมือนกันใคอย่างถูกต้องร้อยละ ๕๐ การบังคับมือ ฉากเส้น โยงภาพ และเขียนภาพ เด็กยังขาดทักษะความพร้อมอยู่มาก แต่เด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๘ ปีขึ้นไปสามารถบังคับมือใคอย่างถูกต้องและแม่นยำ

เนื้อหาที่เรียนภาคทฤษฎี และมีกภาคปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะเด็กสามารถใช้ประสบการณ์ที่ได้รับจากทางบ้าน ทำให้เด็กส่วนใหญ่เรียนงานที่เกี่ยวกับการงานและพื้นฐานอาชีพ ใคดังนี้

ภาคทฤษฎี งานบ้านเรียนใคกว่าร้อยละ ๕๐

ภาคปฏิบัติ งานบ้านเรียนใคกว่าร้อยละ ๗๐

งานเกษตร งานบ้านเรียนใคกว่าร้อยละ ๗๘.๗๕

งานประคิษฐ์และงานช่าง แยกใค คังนี้

งานต่อไม้ ร้อยละ ๖๖.๗๓

งานตอกตะปู ร้อยละ ๖๐.๑๖

งานทากาว ร้อยละ ๕๐.๐๐

กระบวนการทํางาน เด็กยังไม่สามารถทํางานตามขั้นตอนใคอย่างถูกต้อง เพราะเกี่ยวกับวัยของ เด็กที่มีความสนใจช่วงสั้น ยังไม่สามารถลำดับความคิควาถึงใคควรทําก่อน โดยไม่คํานึงถึงปัญหาที่อาจ เกิดขึ้นใคระหว่างการทำงาน

เจตคติที่มีต่อการเรียน

งานบ้าน พบว่า เด็กหญิงมีความสนใจถึงร้อยละ ๕๘.๖๘

งานเกษตร เด็กชายมีความสนใจร้อยละ ๘๒.๘๒

งานประพันธ์และงานฐาน เล็กชายและเล็กหญิงให้ความสนใจมากถึง
ร้อยละ ๕๗.๕๔ และ ๕๕.๖๖ ตามลำดับ^๑

ทวีศักดิ์ จันทรสาร และคณะ ทำการวิจัยเรื่อง "การขาดเรียนของนักเรียน
โรงเรียนประชาบาลจังหวัดศรีสะเกษ" ได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

ปีการศึกษา ๒๕๑๕ - ๒๕๒๑ อัตราการมาเรียนอย่างสม่ำเสมอร้อยละ ๓๑.๑๓
ของนักเรียนทุกคนในแต่ละชั้น ของแต่ละเดือน เฉลี่ยตลอด ๓ ปี และมีอัตราการเปลี่ยนแปลง
เพิ่มหรือลดจากร้อยละ ๓๑.๑๓ ระหว่างปีคณปีเท่าตัวร้อยละ ๐.๑๔

สาเหตุที่เด็กขาดเรียนตามความคิดเห็นเรื่องกลุ่มสอน เรียงลำดับปัญหาและ
ความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ขาดเรียนเพราะช่วยผู้ปกครองหว่าน ทำไร้อ้อยละ ๒๕.๒๐

ขาดเรียนเพราะครอบครัวยากจน ออกอ้ายกร้อยละ ๘.๗๐

ขาดเรียนเพราะสุขภาพไม่ดี เจ็บป่วยบ่อย ๆ ร้อยละ ๘.๗๐

ขาดเรียนเพราะผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้มาเรียน ร้อยละ ๘.๕๐

ขาดเรียนเพราะหนีไปรับจ้างทำงาน ร้อยละ ๕.๗๐

ขาดเรียนเพราะอ่อนเพลีย ไม่มีอาหารกลางวันรับประทานร้อยละ ๓.๕๐^๒

ปัญหาการศึกษาที่พบในการดำเนินงาน ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ ๔

(๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) คือ การขาดเอกภาพในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพ

^๑ฉวีวรรณ กীরติกร, "การวิจัยความพร้อมของเด็กไทย เกี่ยวกับการเรียน
การงานและพื้นฐานอาชีพ", ๒๕๒๒.

^๒ทวีศักดิ์ จันทรสาร และคณะ, "การขาดเรียนของนักเรียนโรงเรียนประชา
บาลจังหวัดศรีสะเกษ", หน่วยงานพิเศษ ส่วนการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ, ๒๕๒๓.

การศึกษาในทุกุระกัจนถึงปัจจุบัน คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ ๔ ว่ายังไม่บรรลุตามเป้าหมายโดยส่วนรวม เน้นการ เพิ่มปริมาณเป็นหลัก

ระดับประถมศึกษาที่ผ่านมาจัดในหลายหน่วยงาน ในปีการศึกษา ๒๕๒๕ จำนวน นักเรียนรวมทุกสังกัด ๖,๘๘๕,๒๑๘ คน เทียบกับประชากรในวัยเรียนร้อยละ ๘๖.๓๖ แต่ ปรากฏว่าคุณภาพของนักเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะอัตราการซ้ำชั้นเฉลี่ย ชั้นประถมศึกษา ๑ - ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๐ ร้อยละ ๑๔.๕๐ ต่อปี โดยเฉพาะนักเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาและเศรษฐกิจอย่างยิ่ง

นอกจากนี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเมืองกับชนบท โรงเรียนขนาดใหญ่ กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนที่อยู่ต่างสังกัดกัน ยังมีความแตกต่างกัน

ปัญหาความไม่พร้อมของหน่วยงานที่จัดการศึกษาระบบ ๖ : ๓ : ๓ เช่นขาด ความพร้อมทางด้านงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากร การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเรียน การสอน ฯลฯ ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ภาวะโภชนาการ ของเด็ก เป็นสาเหตุให้ผลการเรียนของเด็กไม่ดีเท่าที่ควร เด็กส่วนใหญ่ในชนบทไม่มี อาหารกลางวันรับประทาน ทำให้ขาดสมาธิ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ

ปัญหาการบริหารการศึกษา การจัดการศึกษาภาคบังคับยังไม่ทั่วถึง และการ บริหารที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการข้าราชการครู (กค.ร.) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้ เกิดการระส่ำระสายในช่วงเริ่มแรก แต่ต่อไปจะเกิดความไม่เป็นเอกภาพ ใ้รับการเอาใจ ใส่ในกานสวัสดิการมากกว่าเอกชน

๑ กฤตภาค, "แผน ๕ การศึกษาวิมานในอากาศ" มติชน ๕ (๑ - ๗ กุมภาพันธ์, ๒๕๒๔) พิเศษ.

ครูประถมศึกษาเป็นตัวจักรอันสำคัญยิ่งในการปูพื้นฐานทางการศึกษาของ
ชาติ ทำหน้าที่สอนผู้ที่อยู่ในวัยเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด และยิ่งสำคัญยิ่งขึ้นเมื่อคำนึงถึงว่า การ
ศึกษาในระดับประถมเป็นการศึกษาส่วนที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของมนุษย์มากกว่าการศึกษา
ในระดับสูง ๆ ขึ้นไป หากครูประถมศึกษาทุกคนเป็นครูที่เป็นแบบอย่างไว้ในทุก ๆ ด้าน
มีลักษณะนิสัยพร้อมที่จะเป็นครูจริง ๆ ขนาดของชาติก็จะอยู่ในฐานะที่แจ่มใสเป็นอันมาก
เพราะครูประถมต้องประจำชั้น และต้องสอนเกือบทุกวิชาในชั้นนั้น

สรุปแล้ว ใ้มีผู้วิจัยพบปัญหาทางการ เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หลายด้าน เช่น ครูสอนยังไม่เข้าใจและขาดความพร้อมในการสอนตามหลักสูตรประถม
ศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งมีผลต่อกร เรียนของเด็ก ขาดงบประมาณในการจัดทำและ
จัดซื้อสื่อการเรียนการสอน นักเรียนขาดทักษะพื้นฐาน ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือประกอบ
การ เรียน และผู้ปกครองขาดการ สนับสนุนนักเรียนให้เข้ารับการ ศึกษา ฯลฯ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อิมมู อุกมเวช, "แนวโน้มนักศึกษาระดับประถมศึกษาในปัจจุบัน" ครูสาร
๕ : ๒ (พฤศจิกายน - มีนาคม, ๒๕๒๔).